

Täysistunto

Perjantai 10.9.2021 klo 12.59—13.30

Täysistunto alkoi klo 12.59. Täysistunto päättyi klo 13.30.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (12.59—13.30).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 9.9.2021 antanut hallituksen esitykset HE 119-121/2021 vp.

2.2. Valtioneuvoston selonteot

Valtioneuvosto on 9.9.2021 antanut eduskunnalle selonteon VNS 8/2021 vp Valtioneuvoston puolustuselonteko.

2.3. Muut ilmoitukset

Puhemiesneuvosto on 9.9.2021 antanut puhemiesneuvoston ehdotuksen PNE 2/2021 vp eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta.

2.4. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 321, 346, 350, 368-370, 372-441, 443-446, 448, 452, 454/2021 vp.

2.5. Vaalien toimittaminen

Ilmoitus täydennysvaalien toimittamisesta

Edustajantoimesta vapautetun Anna-Kaisa Ikosen tilalle on valittava jäsen hallintovaliokuntaan, jäsen sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, varajäsen tulevaisuusvaliokuntaan, jäsen Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskuntaan sekä jäsen Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön valtuuskuntaan.

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

Niinikään edustajantoimesta vapautetun Juhana Vartiaisen tilalle on valittava varajäsen perustuslakivaliokuntaan, varajäsen sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, varajäsen työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan sekä jäsen Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskuntaan.

Edellä mainittujen toimielinten täydennysvaalit toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

3. Anna-Kaisa Ikosen vapautuspyyntö Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 40/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

4. Elina Valtosen vapautuspyyntö valtiovarainvaliokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 41/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

5. Matias Marttisen vapautuspyyntö liikenne- ja viestintävaliokunnan jäsenyydestä ja ympäristövaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 42/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

6. Pauli Kiurun vapautuspyyntö lakivaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 43/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdo-
kaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

7. Kalle Jokisen vapautuspyyntö liikenne- ja viestintävaliokunnan varajäsenyydestä Vapautuspyyntö VAP 44/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdo-
kaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

8. Sari Multalan vapautuspyyntö sivistysvaliokunnan jäsenyydestä Vapautuspyyntö VAP 45/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdo-
kaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

9. Kari Tolvasen vapautuspyyntö liikenne- ja viestintävaliokunnan jäsenyydestä Vapautuspyyntö VAP 46/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdo-
kaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

10. Pihla Keto-Huovisen vapautuspyyntö työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan varajäsenyydestä Vapautuspyyntö VAP 47/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdo-
kaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

11. Terhi Koulumiehen vapautuspyyntö työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan jäsenyydestä Vapautuspyyntö VAP 48/2021 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 14.9.2021 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.9.2021 kello 11.

12. Lakialoite laiksi tartuntatautilain 58 ja 81 §:n muuttamisesta Lakialoite LA 100/2020 vp Mia Laiho kok ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan. — Avaan keskustelun. Edustaja Laiho, olkaa hyvä. Esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

13.02 **Mia Laiho kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lakialoite niin sanotusta kasvomaskivelvoitteesta on jätetty jo vuonna 2020. Vaikka sitä käsitellään vasta nyt, asia ei ole mitenkään vanhentunut.

Kasvomaskien kanssa hallituksella on ollut kompurointia heti alkumetreiltä saakka, alkaen niiden hankinnasta ja myös niiden käytöstä. Tein toukokuussa 2020 hallitukselle toimenpidealoitteen kasvomaskivelvoitteen käyttöönotosta niin, että niitä voitaisiin velvoittaa käyttämään julkisessa liikenteessä ja muissa julkisissa tiloissa, joissa turvavälin pitäminen ei ole mahdollista. Koronan leviämisen ehkäisemisessä tarvitsemme käyttöön kaikki mahdolliset työkalut, joita voidaan käyttää, niin että voitaisiin ehkäistä esimerkiksi poikkeusolot ja valmiuslain käyttöönotto.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos antoi kasvomaskisuosituksen syksyllä 2020, ja alkuun kesti vähän aikaa ennen kuin kansalaiset niitä oppivat käyttämään, mutta nyt ne ovat kuitenkin meillä, sanotaanko, jo arkipäivää. Nyt tällä hetkellä keskustellaan jo siitä, milloin voidaan kasvomaskeista jatkossa luopua. Hallitus on antanut koronastrategiansa viime viikolla, ja siinä on varsin vähän työkaluja siihen, miten jatkossa Suomea tullaan avaamaan ja miten sitten jatkossa tullaan ehkäisemään uudet epidemiat ja myöskin mahdolliset variaatiot viruksesta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnassa on tällä hetkellä käsittelyssä 58 d §:n muutosesitys, jossa siis hallitus esittää kyseistä pykälää muutettavaksi kahden metrin turvavälivaatimuksen kohdalla. Kokoomus on ehdottanut omalla lakialoitteellaan, että tämä koko pykälä kumottaisiin, koska tämä pykälä itsessään on turha ja turvavälit huomioidaan kyllä siellä tartuntatautilaissa muualla.

Olisi kuitenkin tärkeää, että tartuntatautilain 58 § tuodaan eduskuntaan mahdollisimman nopeasti, koska se vaatii tarkennuksia. Siellä on paljon epäselvyyksiä ja ristiriitai-

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

suuksia, ja siellä on myöskin sellaisia kohtia, mitkä ovat ristiriidassa hallituksen antaman päivitetyn koronastrategian kanssa, eli se kannattaisi muuttaa.

Tämä lakialoitteeni, jonka olen tehnyt, koskee myös tätä 58 §:ää, eli voisimme ottaa sinne yhdeksi työkaluksi kasvomaskivelvoitteen, mahdollisuuden ottaa se käyttöön tilanteessa, jossa tartuntatautilanne sitä vaatii. Ilman muuta se kannattaisi nyt ottaa sinne yhdeksi työkaluksi, koska silloin se on sieltä helposti käyttöön otettavissa. Ihmiset osaavat sitä jo käyttää, ja se ei olisi niin suuri ongelma tai kynnys sen käytölle niin suuri.

Tässä lakialoitteessa olen myös esittänyt, että jos se maskin käyttö olisi velvoittavaa, maskeja pitäisi olla maksutta saatavilla. Se lakimuutos voitaisiin tehdä 58 §:ään.

Arvoisa puhemies! Koronatilanne ei ole vielä ohi Suomessa, ja uusia koronavariantteja voi tulla, ja meidän pitää asian kanssa pystyä elämään ja reagoimaan riittävän ripeästi, jos tilanne siihen ajautuu. Meidän pitää myöskin pystyä paremmin turvaamaan se, että elinkeinonharjoittajat pystyvät jatkamaan toimintojaan, oli sitten kyse kulttuurista, tapahtumista, urheilusta, erilaisista tilaisuuksista tai koulun lähiopetuksen jatkumisesta. Infektion leviämisen ehkäisyssä kasvomaskit ovat tärkeä työkalu, jota ei missään nimessä kannata jättää laittamatta tartuntatautilakiin mahdollisuutena, jos tilanne sitä vaatii.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

13.08 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Lämmin kiitos edustaja Laiholle, sosiaali- ja terveysvaliokunnan varapuheenjohtajalle, hyvästä esittelystä ja siitä, että edes joku näitä asioita nyt läpikäy ja pohtii, mitä pitäisi tehdä.

Tällä viikollahan Marinin vasemmistohallitus esitteli omaa koronastrategiaansa. Hyvää siinä on se, että se näyttää jonkinlaista tietä kohti vanhaa normaalia, mutta kyllä siinä enempi on avoimia kysymyksiä ja epävarmuuksia. Yleislinjaus pyrkii eroon rankoista rajoituksista on oikea, ja ainakaan itse en halua tyytyä siihen, että puhuisimme jostain uudesta normaalista, vaan kyllä meidän tavoitteenamme pitää olla vanha normaali elämä, jossa me voimme jatkaa sitä, minkälaista oli ennen tämän koronan tänne tuloa. On hyvä luopua termeistä kiihtymis- ja leviämisvaihe. Tartuntaluvut tällä hetkellä kuvaavat huonosti koronan vakavuutta, ja sen takia on järkevää siirtyä sairaalakapasiteetin seuraamiseen ja katsoa sitä, missä siellä mennään, tämän ilmaantuvuusluvun sijaan. Kiitosta haluan antaa myös siitä hätäjarrukirjauksesta. Se on ehkä vähän samaa sukua nyt tälle, mitä edustaja Laiho kokoomuksen esityksessä esittää, että on keinoja myös reagoida nopeasti niissä tilanteissa, kun mahdollisesti tilanne pahenee tai tulee uusia, vastaavantyyppisiä pandemioita maailmamme. Siihen tämä hätäjarru on hyvä.

No, tuossa koronastrategiassa ehkä yksi huoli minun mielestäni on se, että se on rakennettu 80 prosentin rokotekattavuuteen. Nyt kun katsoin tuoreita tilastoja, niin lähes kaikissa ikäryhmissä kakkosrokotteen on jättänyt ottamatta noin 4 prosenttia tai jopa useampi, ja silloin tuon 80 prosentin rokotekattavuuden saavutettavuus voi olla hyvinkin haasteellista. Mielestäni oikeampi tapa olisi tehdä niin, että kun 80 prosentille aikuisväestöstä on voitu osoittaa mahdollisuus rokotukseen, niin silloin olemme sen saavuttaneet ja lähdemme avaamaan. Ei voi olla niin, että ministeri Kiuru pitää meitä näissä koronan ikeissä maailman tappiin, jos ihmiset eivät suostu ottamaan rokotteita, vaan silloin kyllä vastuuta pitää kääntää niin päin, että ne ihmiset, jotka ovat kaksoisrokotettuja, täysin rokotettuja, voivat siirtyä kohti sitä vanhaa normaalia, ja ne, jotka eivät halua ottaa rokotetta, ovat sitten toi-

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

senlaisessa asemassa, ja siihen esimerkiksi tämä koronapassi vastaisi. Ja haluan alleviivata vielä sitä, että ei missään tapauksessa tarkoitus ole se, että jos ihminen ei terveydellisistä syistä voi rokotetta ottaa, niin hänellä ei ole mahdollisuutta siihen, vaan hänellä pitää olla tuo testimahdollisuus tai sitten sairastettu korona siellä pohjalla kahtena muuna vaihtoehtona.

Tartuntatautilain 58 d §:n kumoamisesta kokoomus on tehnyt tällä viikolla esityksen. Me haluamme luopua siitä kokonaan. Se selkeyttäisi kulttuuritapahtumien, urheilutapahtumien, teatterin ja muiden tämäntyyppisten tapahtumien järjestämistä. Toivotaan, että saamme keskustalta tukea tälle eduskuntakäsittelyn aikana — ainakin sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Lohi näytti ymmärtävän tätä kokoomuksen tekemää aloitetta.

No sitten tästä edustaja Laihon lakialoitteesta tartuntalain 58 ja 81 §:ien muuttamisesta. Tämä on jätetty eduskunnalle viime jouluna, 2. joulukuuta 2020, ja nyt pitää kysyä, voiko eduskunta tällä tavalla toimia, että lakialoitteet tuodaan käsittelyyn lähes niiden syntymäpäivänä. Tässäkin lakialoitteessa on siihen hetkeen ollut tärkeitä toimenpiteitä, mutta, niin kuin edustaja Laiho toi esille, nämä toimenpiteet eivät ole tälläkään hetkellä vanhentuneita. Ehkä tarve niihin ei ole enää niin kattava tällä hetkellä, mutta sillä vähän tämän hätäjärjun tapaan varaudutaan, että voidaan tehdä toimenpiteitä niissä tilanteissa, joissa tilanne sitä vaatii. Mutta minun mielestäni eduskunnassa on käytävä kyllä vakava keskustelu siitä, voiko parlamentarismia laittaa vaihtoehtoon odottamaan jotain tilannetta niin että toimitaan pelkästään sen tahdon mukaan, mikä yhdellä ministerillä on. Siltä tämä koronahoito valitettavasti viime aikoina on näyttänyt.

Lämmin tuki edustaja Laihon tekemälle lakialoitteelle. Toivotaan, että näitä toimenpiteitä tähän tartuntatautilain 58 §:ään saadaan, sillä niitä me tarvitsemme tässä tilanteessa, mutta niitä me tarvitsemme myös tulevaisuudessa, kun vastaavia tilanteita tulee tai tämä covid-19 vielä lähtee uuteen, neljänteen tai viidenteen, aaltoonsa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Pelkonen, olkaa hyvä.

13.14 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa herra puhemies! Mennyt ei voi muuttaa, mutta siitä voi ottaa opiksi ja pyrkiä olemaan jatkossa viisaampi. Edustaja Laiho on tässä aloitteessaan oikeassa siinä, että ennen järeisiin toimiin ryhtymistä, kuten esimerkiksi poikkeusolojen julistamista, on pyrittävä tekemään kaikki mahdollinen, kuten esimerkiksi tarpeen vaatiessa maskin käyttöön velvoittaminen, normaalin lainsäädännön puitteissa. Tässä aloitteessa on huomioitu myös tärkeä asia eli ilmaisten maskien saatavuus. Myös edustaja Heinonen käytti aiheesta äsken erittäin hyvän puheenvuoron.

Kiitos edustaja Laiholle hyvästä työstä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

13.15 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa herra puhemies! Jäi hiukan epäselväksi nyt, tukiko edustaja Heinonen tätä maskipakkoa vai ei. Hän kyllä kehui tätä lakialoitetta. [Mikko Savola: Siihen olisi tärkeää saada vastaus! — Timo Heinonen pyytää vastauspuheenvuoroa] Mielestäni nyt kyllä salin olisi hyvä tietää tämä, koska tämä on laajemminkin ehkä kokoomuksen koronastrategiasta hiukan poikkeavaa. Toisaalta on haluttu vapauttaa hyvin laajasti näitä rajoituksia mutta sitten puhutaan tästä velvoittavuudesta. Ja minun mielestäni on

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

hyvin vaarallista, että nyt käydään keskustelua siitä, miten ihmisiä velvoitetaan käyttämään maskeja, ja toisaalta siitä, kuka ne sitten maksaa, kun nyt pitäisi puhua siitä, miten tästä maskin käytöstä vähitellen päästään eroon ja saadaan toteutettua sitä hallituksen hybridistrategiaa, jotta päästäisiin palaamaan siihen normaaliin tai — edustaja Heinonen vastusti sitä sanaa — uuteen normaaliin.

Olen saanut paljon viestejä esimerkiksi kasvatusalan asiantuntijoilta kouluista ja päiväkodeista, miten siellä ikään kuin näytellään tätä maskin käyttöä. Kun ollaan kahvilla jossakin ja omassa porukassa, maskit otetaan pois ja jutellaan, ja kun mennään käytäville ja lasten tai vanhempien pariin, niin sitten puetaan maskit ikään kuin näyttelyn vuoksi. Ja opettajat ovat laittaneet todella paljon palautetta siitä, miten käy esimerkiksi lukutaidon opettamisen, kun meillä on maskit koko ajan tässä edessä, miten tunnekasvatuksen, miten sen, että tunteita ylipäänsä käsitellään ja luetaan — miten maskit haittaavat sitä normaalia arkea siellä varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa. Mehän tiedetään muista maista, että esimerkiksi Pohjoismaissa maskeja ei käytetä näin laajasti kouluissa, varhaiskasvatuksesta en osaa sanoa.

Eli pitäisi pystyä puhumaan ja uskaltaa puhua myös niistä haittavaikutuksista, mitä maskien käytöllä saattaa olla. Jotenkin tuntuu, että kun tuolla sosiaalisessa mediassa tällaista keskustelua on yritetty herätellä, niin hyvin laaja vastustus ja hyökkäys tulee heti vastaan ja on puhuttu siitä, miten tärkeitä maskit ovat ja niiden käyttö on. Eli toivoisin, että nyt päästään seuraavaan vaiheeseen ja pystytään puhumaan myös siitä, millaista se elämä on maskien jälkeen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sen isompaa debattia avaamatta annan edustaja Heinonelle vastauspuheenvuoron. [Timo Heinonen: Oli niin suora kysymys! — Jouni Ovaska: Tuleeko suora vastaus? — Naurua]

13.17 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Niin kuin kerroin, tämä lakialoite on tehty vuosi sitten joulukuussa, eli tämän käsittelyyn tulo tänne saliin on kestänyt melkein vuoden, ja se on tietysti tehty siinä ajassa, mutta niin kuin edustaja Laiho tuossa puheenvuorossaan esille toi, ei se ole vanhentunut. Meillä pitää olla mahdollisuus maskien velvoittavaan käyttöön, jos tilanne pahenee tai tulee uusia pandemioita. Tässä siis katsotaan tulevaisuuteen, siihen, jos tilanne lähtee pahenemaan.

Tällä hetkellä tilanne on se, että me voimme jo varmasti isolta osin toivottavasti luopua maskeista, ja olen täysin samaa mieltä, että myös niistä haitoista pitää voida puhua, tai vanhustenhoidossa tai lastenhoidossa siitä, että kasvoja eivät esimerkiksi dementiaa sairastavat näe. Kyllä näihin pitää myös voida jo tulla ja lähteä sitten kohti sitä niin sanottua vanhaa normaalia.

Eli siinä mielessä kannatan tätä lakialoitetta varautumisena tulevaan, [Puhemies: Minuutti on täynnä!] mutta tässä hetkessä meillä pitää olla askelia pois maskien käytöstä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

13.18 Mikko Savola kesk: Arvoisa puhemies! Tietysti aina aikaisemmin, kun on kokoomuslaisia kuunnellut, he ovat kovasti tätä yksilön vapautta ja ihmisten omia valintoja korostaneet, ja sinänsä on mielenkiintoista, että tämmöisestä velvoittavuudesta nyt sitten näitten maskien suhteen on jopa lakialoite tehty.

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

Maskien käyttö totta kai tämmöisenä pandemia-aikana on ollut perusteltua. Mekin täällä sitä vielä käyttämme, mutta nythän meillä on strategia tässä maassa ja tavoitteet tässä maassa, että tästä päästäisiin luopumaan. Rokotekattavuus alkaa olla hyvä tässä maassa ja nousee, ja kun se on riittävällä tasolla, niin sen jälkeen palataan siihen normaaliin. Varmasti sitten jälkepäin tiedetään ja tutkimukset näyttävät, mitä hyötyjä ja mitä haittoja on näistä kaikista toimenpiteistä, mitä tässä pandemian aikana on jouduttu tekemään.

Edustaja Heinonen tuossa puheenvuorossaan nosti esiin myöskin tämän lakialoitteen käsittelyajankohdan. Ainakin kun itse olen lakialoitteita jättänyt joskus tässä eduskuntauran aikana, niin kyllä silloin on keskuskanslian kanssa käyty keskustelu siitä, milloin se tänne saliin tulee, ja hieman ihmettelen, jos se aivan ilman edustajan omaa tahtoa on näinkin kauan venynyt, ennen kuin se täällä on, mutta ehkä edustaja Laiho voi sitten itse kommentoida sitä. Itse olen ainakin pitänyt aika hyvinä niitä keskuskanslian käytäntöjä ja sitä turvaa, mikä meillä edustajilla tähän lainsäädäntötyöhön kaiken kaikkiaan on. Mutta summa summarum: lakialoite, mikä nyt on jätetty, varmasti käsitellään täällä asianmukaisesti.

Mutta itse tästä velvoittavuudesta: hieman varauksella siihen suhtautuisin, koska luotan kuitenkin siihen, että ihmiset osaavat itse ne valintansa tehdä muun muassa maskin käytön suhteen. Ja kaiken kaikkiaan nyt tavoitteen pitää olla päästä tästä normaaliin tilaan. Ehkä kaikkein tärkein viesti kansalaisille on nyt se, että ottakaa se rokote, ottakaa se rokote toisenkin kerran, ja sitä kautta me pystymme tämän yhteiskunnan avaamaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Totean tässä vaiheessa sen, että eduskunnassa on yhteisesti tämän koronatilanteen yhteydessä sovittu pelisäännöistä eduskuntaryhmien sopimuksella ja puhemiesneuvoston sopimuksella, siitä, että täällä ei ole käsitelty muita kuin kiireellisiä ja koronaan liittyviä asioita, ja se on se syy, minkä takia tämä lakialoite on täällä vasta nyt käsittelyssä. — Edustaja Pirttilahti, olkaa hyvä.

13.21 Arto Pirttilahti kesk: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitokset edustaja Laiholle aloitteen tekemisestä, vaikka aikaa tässä on vierähtänytkin. Itse näen, että tässä kuitenkin näillä vapaaehtoistoimilla on saatu aikaiseksi aika paljon esimerkiksi liikennevälineissä. Todellakin HSL ja myös sitten OnniBus ja VR ja monet muutkin yritykset ovat ottaneet tämän maskipakon vapaaehtoisesti käyttöön, ja sitä kautta se on tullut aika tutuksi. Tokihan meillä eduskunnassa ja muuallakin on suositusten kautta otettu näitä maskeja käyttöön, ja tähän on totuttu.

Tämä se alkulähtökohta tässä Laihon esityksessä varmaan onkin. Kuten hän alustikin, niin oli vähän kompurointia alussa siinä, mistä saatiin maskeja ja millä tavalla niitä lähdettiin käyttämään. Tietenkin kun tämmöinen uusi pandemia meille tuli, niin olivat varmaan vähän pelimerkit sekaisin. On hyvä keskustella, onko se velvoittavaa vai onko se sitten vapaaehtoista toimintaa, ja itse kyllä käännyn sen vapaaehtoisuuden puolelle. Mutta näen, että on hyvä, että lainsäädäntöä tältä osin, myös tämän 58 §:n osalta, tullaan vielä katsomaan, ja todellakin meidän sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtajan Lohen kertoman mukaan tähän asiaan varmaan vielä palataan myös laajemmassa mitassa kuin tämän pykälän ja sen alamomenttien osalta.

Itse näen kanssa, että kyllähän se olisi hyvä, kun näitä maskeja ei tarvitsisi käyttää, ja kyllä kannustan kanssa kaikkia tähän rokotekattavuuteen ilman muuta. Nyt meillä on vähän yli 50 prosentin kaksoisrokotukset, ja mahdollisesti meille voi tulla pandemiasta joh-

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

tuen vielä kolmaskin rokotus. Kyllä suosittelen sitä. Sen jälkeen me voidaan näistä maskeista luopua, kun tämä rokotekestävyys on riittävä.

Pitää myös kiittää ihmisiä tässä vaiheessa, että maskeja on käytetty ja etäisyyksiä pidetty. Suomessa tilanne on ollut erinomainen suhteessa moneen muuhun maahan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

13.23 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Eräs yhdysvaltalainen huippulääkäri totesi tässä taannoin ihan tätä korona koskien, että meidän on syytä tuudittautua siihen ajatukseen, että korona on tullut jäädäkseen, eli mitään aikaa jälkeen koronan ei ole olemassa vaan tämä virus pyörii täällä maailmassa muodossa tai toisessa, välillä ollen vähän ankarampi ja välillä vähän lesumpi. Niin kuin edustaja Pirttilahti oivallisesti kuvasi, on tärkeää, että otamme kaikki sen rokotteen ja hankimme sitä kautta mahdollisimman hyvän suojan. Sekään, niin kuin tiedämme, ei ihan sataprosenttista turvaa anna mutta antaa kuitenkin sen varmuuden, että se pahin mahdollinen long covid ei iske ja jos tauti vaikka tulisikin, päästään sitten hyvin vähin vaurioin eteenpäin.

Ihmettelen niitä ihmisiä, jotka eivät tätä rokotetta ole ottaneet. Sellainen taianomainen, alkukantainen suhtautuminen rokotteisiin ihmetyttää. Kannattaa muistaa, että kaikki meidätkin, täällä istuvat kansanedustajat ja virkamiehetkin, varmaan on lapsena rokotettu sen sata kertaa ja on saatu hyvä suoja kaikkia tauteja vastaan ja olemme olleet terveitä ja nauttineet siitä, että elää tervettä elämää. Jos tätä vaihtoehtoa ei olisi ollut, meitä olisi täällä vähemmän porukkaa. Eli taudit ovat niin vakavia, että rokote kannattaa ottaa ja sitten näitä maskeja käyttää silloin kun siihen on tarve.

Ihmettelen sitäkin, että kun meillä jokaisella lähipiirissä on ihmisiä, jotka ehkä eivät ole oman terveydentilansa takia parhaassa mahdollisessa kunnossa eli ovat alttiita vakavalle koronasairaudelle, niin tämmöisissäkin tapauksissa asiaan suhtaudutaan välinpitämättömästi. En jaksa ymmärtää sitä, että joku ihminen haluaisi lähimmilleen jotain pahaa. Semmoista ajatusta en jaksa ymmärtää.

Toivon, että tässäkin asiassa järki voittaa. Käytetään näitä suojaimia silloin, kun se on tarpeen, ja hankitaan se rokotesuoja, niin uskon, että vuoden kahden kuluttua olemme paljon, paljon paremmassa tilanteessa. Sitä odotellessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Vielä aloitteen tekijä, edustaja Laiho, olkaa hyvä.

13.25 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Kiitoksia vilkkaasta keskustelusta lakialoitteen osalta, joka osin rönsyili muuallekin.

Edustaja Ovaska varmasti hyvin tietää, että tämä lakialoite tosiaan on jätetty melkein vuosi sitten mutta tätä asiaa käsitellään vasta nyt, ja niin kuin puhemies Rinne tässä hyvin kertoi, mikä on ollut tilanne, minkä takia tätä lakialoitetta ei ole aiemmin käsitelty: eduskunnan sopimuksen mukaisesti lakialoitteet ovat jääneet odottamaan, koska täällä on ollut poikkeukselliset työjärjestelyt. Savolalle myös tiedoksi, jos ei tämä ole ollut tiedossa. [Mikko Savola: Nyt sain tiedon!] — No niin, hyvä. — Kaiken kaikkiaan itsekin olisin kyllä sitä mieltä, että tällaisessa tilanteessa ne lakialoitteet, jotka liittyvät siihen asiaan, minkä takia täällä on poikkeukselliset työjärjestelyt, olisi voitu käsitellä aikaisemmassa vaiheessa, jolloin tämäkin lakialoite eläisi myöskin sitä aikaa, missä ollaan.

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

No, suositusta kasvomaskien käytöstä suomalaiset ovat noudattaneet huolellisesti. Suomalaiset ylipäänsä noudattavat yleensä viranomaisten ohjeita varsin hyvin, jos ne ovat hyvin perusteltuja ja järkeviä, ja näin on onneksi tässä käynyt, mutta haluaisin kuitenkin tuoda esille sen, että meillä on jouduttu merkittäviin rajoittamistoimenpiteisiin niin elinkeinoelämän kuin lasten harrastusten ja koulun osalta, ja jos meille tulisi sellainen uusi virus-tauti tai bakteeritauti, johon maskeista on apua, ja voitaisiin kuitenkin estää se, että kaikki laitettaisiin heti kiinni — lapset voisivat käydä koulua ja harrastukset voisivat jatkua, mikäli maskeja kaikki käyttäisivät — niin silloin tällainen velvoittavuus vähän niin kuin koronapassityypisesti voisi auttaa sitä, että osa toiminnoista voisi pysyä auki. Sen takia semmoisen mahdollisuuden oleminen laissa olisi omasta mielestäni perusteltua.

Tässä tilanteessa, nyt, on ilman muuta selvää, että me halutaan päästä kasvomaskeista eroon, kun epidemiatilanne paranee. Rokotukset ovat siihen tietenkin paras reitti, ja toivotaan, että ihmiset tosiaan ottavat niitä ahkerasti ja näistä päästään eroon. Mutta meidän pitää varautua myös tulevaan lainsäädännön osalta. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

13.28 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa puhemies! Tässä on juuri se ydinkysymys. Nyt sanotte, että tilanne on tämä ja vuosi sitten oli eri mutta pitää olla käytössä näitä ja näitä ja näitä keinoja. Mutta juurihan te olette sanonut esimerkiksi tämän tartuntatautilain osalta, että aluehallintoviranomaisilla ei pitäisi olla käytössään keinoja, jos tulee esimerkiksi merkittävä tartuntarypäs. Eli siellä se on ja haluatte sen pois, mutta maskien velvoittavuuden osalta te haluatte pakottaa ihmiset käyttämään maskia. Eli onhan tässä teidän strategiassanne nyt selvä ristiriita.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Laiho, olkaa hyvä.

13.28 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Minusta ei ole ristiriitaa siinä, että annettaisiin laissa semmoinen mahdollisuus, että jos epidemiatilanne on hankala, kasvomaskivelvoite voitaisiin ottaa käyttöön. Sen sijaan vastustan sitä, että tilanne päästetään niin pahaksi, että julistetaan poikkeustilat ja koulut laitetaan etäkouluun, kaikki laitetaan kiinni, harrastukset tauolle ja elinkeinoelämää rajoitetaan rankasti. Se ei minusta ole ihmisten edun mukaista eikä suomalaisten edun mukaista.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kiinteistönmuodostamislain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 26/2021 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 12/2021 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.9.2021 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 95/2021 vp

14. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 14.9.2021 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen